

ERLING UELAND

OVERRETSSAKFØRER

MEDLEM AV
DEN NORSKE SAKFØRERFORENING

TELEFONER:

KONTORET 20 805
PRIVAT 22 805

112446

STAVANGER DEN 28.mai 1948.
KIRKEGT. 16

R E K.

Herr Arvid Holt-Seeland,
Tollbugt. 11,
Oslo.

Jeg tilbakesender herved de med Deres brev av 25 ds. mottatte dokumenter. Jeg har med interesse lest gjennom papirene og vil si at De har gjort et godt arbeide.

Der er bare et brev i korrespondansen som har særlig interesse etter min mening. Det er brevet fra Røde Kors til Dem av 20.4.1948. Den øvrige korrespondansen fastslår bare at Røde Kors har dårlig samvittighet og vil ikke kompromittere seg selv og domstolene ved å gi klart uttrykk for det de nå forstår er riktig.

I brevet av 20/4-1948 står det i pkt. 1 at sanitetspersonell ikke kan straffes for pleie av syke og sårede for en fiendtlig stat. Men hva er det da Røde Kors søstrene blir straffet for? For eksempel Thelma Rosseland? Jeg vedlegger utskrift av hennes dom. Det kunne være en tanke om De oversendte den til Røde Kors og spurte om institusjonen ville gjøre noen ting for å hindre at denne dom blir fullbyrdet. Hun har i disse dager fått innkallelse til soning.

Den innrømmelse som der ligger i første setning i pkt. 1 er helt avgjørende for løsningen av den sak vi kjemper for.

De Røde Kors søstre som har gjort seg skyldig i noe annet, f.eks. vært medlemmer av N.S., får straff for sitt medlemskap, men de skal ikke straffes for dette som Røde Kors erklærer for fullt lovlig. Og vi må spørre: Hvorfor har ikke Røde Kors skrevet den slags før?

Bet sies i pkt. 2 at sanitetspersonell skal få anledning til å fremkomme med det som tjener til Deres forsvar. Men ville det ikke være rimelig om Røde Kors hadde hjulpet dem med dette. Det sies videre at dersom de kan godtgjøre at de

gikk i tjenesten fordi de ikke hadde mulighet for å pleie syke i sitt hjemland, så skal de gå fri. Men hva er dette for tale ? Hva har dette spørsmål med saken å gjøre all den s tund det i pkt. 1 er sagt fra at fiendtlige personer straff-fritt kan pleies. Vi-dere sies det at de på annen måte må bevise sin uskyldighet. Det er ikke godt å vite hva det siktes til , men jeg antar at anførselen henger sammen med det som kommer lenger nede om at deres motiver må være rene. Anførselen er også her helt i strid med de gjeldende norske strafferettsregler. Aksepterer vi først at handlingen er straff-fri etter den internasjonale rett, så må vi også akseptere at motivene er uten betydning. Det er derfor helt uvesentlig om vedkommende har gått inn i tyske Røde Kors bare fordi hun ønsker å ofre seg for barmhjertighetsarbeide eller om hun også ved siden av dette hadde den tanke at hun også derved skulle hjelpe tyskerne.

I det hele gjelder det for Dem å provosere Røde Kors til å anføre klart hvilke momenter det er som etter korsets mening må til for å gjøre denne straff-frie handling straffbar.

De spør om min mening vedr. den videre fremgangsmåte.

Jeg frykter for at Røde Kors har rodd seg for langt ut og at de av prestisjehensyn må motsette seg yderligere innrømmelser. Korset bør dog tilskrives med et brev hvori De anfører de momenter jeg her har nevnt, men kanskje i noe mer avslepet og pyntelig form.

Ved siden av dette synes jeg, hvis De har økonomisk evne til det, at saken bør forelegges en folkerettsekspert fra et nøytralt land, helst Sveitz. Kanskje også en mann som professor ~~Sævi~~ kunne være villig til å uttale seg.

Når De på denne måte hadde fått samlet inn mest mulig av tungtveiende opplysninger bør saken tas opp i pressen.

Jeg frykter for at gagnet ved dette arbeide ikke vil bli så overmåte stort. Urettferdigheten ved landssvikoppgjøret i sin helhet er så stor at selvom myndighetene blir overbevist om at De har gjort feil på dette punkt, så vil det ikke bli gjort noe for å rette på det, fordi det er for meget som i tilfelle måtte rettes på. Men det ville allikevel være en stor ting om det offentlig kunne slås fast at de søstre det gjelder har fått en urettferdig behandling.

Lykke til med arbeide.

Æ r b ö d i g s t

Killing Meland

COMITE INTERNATIONAL DE LA CROIX-ROUGE
Agence centrale des Prisonniers de Guerre.

Rappeler dans la réponse:

CR. 189
Lø/SMS/MRT

Geneve, April 5, 1948
Palais du Conseil-Générale

Mr. Arvid Holt-Seeland
Tollbugt. 11,
Oslo.

Concerns: Medical personnel prosecuted for collaboration
with the enemy.

Dear Sir,

Many thanks for your letter of March 17, 1948. We have given the matter our most careful attention and return herewith the documents you forwarded.

We had a long talk last week with Mr. Steen, President, and Mr. Rørholt, Secretary-General of the Norwegian Red Cross. It was agreed that these gentlemen would inform you of the substance of our talks. In our opinion, therefore, it is not necessary that you should take the trouble of making the journey to Geneva.

The situation of medical personnel prosecuted for collaboration with the enemy in various countries occupied during the war has been a matter of concern to our Committee for some months, and we intend to submit a report on the matter to the Stockholm Conference.

May we, however, draw attention to the fact that the International Committee are studying this question purely from the point of view of the general Red Cross principles involved, and that it is entirely outside their competence to give any considered opinion on individual cases.

Yours faithfully,

sign. L. O d i e r
Nursing Department

Riktig avskrift
bevises:

"KORREKT"
AVSKRIVNINGSKONTOR

A v s k r i f t .

NORGES RØDE KORS

Generalsekretæren

Oslo, den 24.februar 1948

Herr

Arvid Holt-Seeland

Tollbugt. 11

Oslo.

Vedr. sanitetspersonell i tjeneste under krig.

Vi erkjenner mottagelsen av Deres sperreskjema vedrørende norske sykepleiersker som har tjenestegjort i d et Tyske Røde Kors i den siste krig, og som er anklaget for landssvik og straffet, efter hjemkomsten til Norge.

I anledning av d en aksjon De har startet med disse skjemaer, har vi idag skrevet til d et Internasjonale Røde Kors' komite som vedlagte gjenpart viser.

Som De ser av brevet, er det almindelig Røde Kors-praksis at all korrespondanse og alle henvendelser om Røde Kors-spørsmål fra en privatperson i utlandet til den Internasjonale Røde Kors-komite, går gjennom Røde Kors-forøningen i det land spørgeren bor. Vi anser derfor Deres reise til Genf for helt unødvendig, og vil anbefale at De i alle tilfeller først avventer svar fra den Internasjonale Røde Kors-Komite på Deres henvendelse av 6.januar d..

Arbødigst
For NORGES RØDE KORS
sign.Jens Meinich
Vicegeneralsekretær

Riktig avskrift bekreftes:

Avskrift

NORGES RØDE KORS

February 23rd 1948

To the International Red Cross Committee,
Juridical Section,
7, Avenue de la Paix
Geneva.

Re Service of medical personnel with an enemy power.

Dear Sirs,

Reference is made to our letters of January 8th and 13th, relating to Mr. Arvid Holt-Seeland's intervention in favour of Norwegian nurses who have served in the German army during the recent war.

For your information we wish to add, that Mr. Holt-Seeland who is not known to the Norwegian Red Cross, apart from his 2 visits to our offices, has now started a campaign (a kind of Gallup) in Oslo in order to collect information from the public on the question of legal proceedings against medical personnel which has served with an enemy power during the war. Special questionnaires are being circulated to Norwegian individuals, soliciting their personal opinion on the sentences passed by the Norwegian Supreme Court of Justice in such cases. The circular letters furthermore state that the information is desired for the purpose of a future conference in Geneva between Mr. Holt-Seeland and the International Red Cross Committee.

The Norwegian Red Cross will most strongly emphasize that according to Red Cross principles, all correspondence and interventions from private persons on Red Cross questions, should be directed through the national Red Cross society in the respective country.

We therefore consider a personal application by Mr. Holt-Seeland to the International Red Cross Committee an irregular procedure, and take it for granted that the Committee will handle this matter through the Norwegian Red Cross.

We await with great interest your comments on this question. An early reply would be much appreciated.

Very truly yours

Sign. Erling Steen
President.

Riktig avskrift
bevidnes:

NORGES RØDE KORS

Generalsekretæren

Oslo, den 8. januar 1948

Herr Arvid Holt Seeland,

Tollbugt. 11

Oslo

Vedr.: sanitetstjeneste i krig.

vi har mottatt Deres ikkeundertegnede
brev av 2.ds. og har idag skrevet til den Internasjonale
Røde Kors-Komite som vedlagte gjenpart viser.

Når vi får svar fra Komiteen, skal vi
underrette Dem.

Erbedigst

for NORGES RØDE KORS

sign. Arnold Rørholt

Generalsekretær.

Vedl. gjenpart.

Avskrift av brev fra Norges Røde Kors.

January 8th 1948.

To the International Red Cross Committee
Juridical Section

AR/hc

7, Avenue de la Paix
G e n e v a

Re: Service of medical personell with an enemy power.

Dear Sirs,

The Norwegian Red Cross has on several occasions been approached by jurists defending Norwegian medical personnel, who voluntary have served with the German army during the war.

We are also acquainted with the fact that one of these jurists, a certain Mr. Einar Grimsø of Rørvik, Helgeland, has addressed himself directly to the International Red Cross Committee on this subject. The President of the Committee on July 3rd 1947 sent a letter to the Norwegian Minister of Justice (your reference GJ/YB CR 189 G.20 G 85) on the same subject. Finally, we have received a letter of August 13th 1947 signed by Miss L. Odier (reference CR 189 G85 GJW/MRT) in which Miss Odier states that she would be grateful for learning the Norwegian Red Cross point of view on the question of such personell in view of the next international Red Cross Conference in Stockholm.

In a letter of October 23rd 1947 the Norwegian Red Cross made its position clear to Miss Odier. A copy of this said letter is enclosed herewith.

In the meantime a certain Mr. Arvid Holt-Seeland has visited our office. In his opinion, and according to him, also in the opinion of many influential persons in Norway, medical personell in a occupied country, who voluntarily serve in the medical service of the army of the occupying power, are not to be punished on their return.

Mr. Holt-Seeland is of opinion that general humanitarian principles support his view, and that such an enlarged protection for medical personnel can be deduced from the principles upon which the Geneva Conventions of 1929 are based.

We have promised Mr. Holst Seeland to submit the question to the International Red Cross Committee, and we should be grateful for your views in this matter.

If you consider it necessary, we would propose that the matter be generally discussed at the Stockholm Conference.

Apart from the arguments stated in our letter of October 23rd, we should like to emphasize the following point:

The medical service of an army is part of the army. It seems to us, that if any citizen of a belligerent country by entering the medical service of an army, could chose which side he would join, whether his own country or that of the enemy, would lead to a situation which no authorities or belligerent countries could tolerate.

We are further of opinion that international conventions containing such provisions would stand small chances of being ratified, under the present conditions. We should however, be most grateful for your studying the matter and informing us of your views.

Very truly yours
for the NORWEGIAN RED CROSS

sig. Arnold Rørholt
Secretary General

År.1947 den 11.september ble ved Trondheim byrets i sak nr.134/47

avsagt sådan

Stasjonsvorten for landsvikesaker i Espenestadlag har ved tilenleitslutning
den 10. september 1946 sett

den 10. september 1948 satt
Thyra Berg, født 10.2. 1921.
 under tiltale ved Ironheim byrett til fellelse

III. Atter samme snoring 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 8

Grunnlaget for tiltalen er:

Tiltalte arbejdede fra juli 1942 til januar 1944 frivillig som læge-
hjælp ved et tysk tjenestested på Tollbus i Bromholm. I Januar -
februar 1944 meldte hun sig frivillig til tjeneste som sykesøster
ved det tyske Røde Kors hvor hun efter uddannelse i München tjenes-
te som sykesøster ved et tysk krigslasarett i Krakau, fra juni til
til august 1944, og derefter ved et tilsvarende i Prag til april 1945.
Tiltalte og tidligere beskrevet.

Tiltalte er tidligere straffet.
Tiltalte var årde i 1927. Gjenset ble da oppløst og tiltalte
kom til noen venner av familien og vokset opp hos den. Moren døde i
1937.

1937. Tiltalte ble medlem av Folkeskolen i 1938. Han gikk så på hø-
-skolen og hadde forskjellige husposter inntil 1942. Han tok da
arbeide som lagerhjelp ved tytt tjenestested på Tollua i Trond-
-heim og arbeidet her til 1. januar 1944.

-heim og arbeidet her til 1 januar 1944.
 Retten finner ikke å kunne rette noen bebreidelse mot tiltalt
 -te fordi hun tok dette arbeide. Arbeidet var av helt underordnet
 art, og det antas ikke å ha vært av særlig krigsviktig betyning.
 Merker og pålysninger herom foreligger ikke. Hennes lønn som hushjelp
 for hun ved dette arbeidet var bare kr. 50.- pr mnd. Det var rimelig
 at hun ønsket å få et arbeid hvor lønnen var større. Det antas at
 tiltalte ikke var klar over at hun ved å ta dette arbeidet bistod
 Tyskland i krigen mot Norge eller at hun foretok seg noe utilbørlig
 i forbindelse med dette tiltalte se tilsvillig som sykepleierske

I slutten 1944 elste tilfalte seg frivillig som sykepleierske
 -søster ved det tyske 1.0de Korp. Hun ble innkallt i januar eller fe-
 -bruar 1944, og gjennomgikk utdannelse og tjenestegjorde deretter
 som nevnt i tilføleberetningene.

Det er oplyst at tilvalgte alligevel har været stærkt interesseret i cykelsport og at det har været hendes mål at bli sykesøster. Hun har imidlertid ryggradsfeil, og har derfor ikke blitt opptatt ved sykehuset eller sykkelkurser i Norge.

-hjem eller sykehjems i Norge.
Da hun læste i avisen at det var anledning å bli sykesøster ved det tyske Røde Kors, ble hun interessert i dette, og tenkte at hun ved å hjelpe seg, skulle få utdanning som sykepleierske.

Retten finder ikke bevis i et forat tiltalte var klar over at hun ved & sælde seg til det tyske Røde Kors, bistod tyskerne i krigen mot Norge, og heller ikke at hun ved dette forhold gjorde seg skyldig i en utilbørlig handling. Det antas at dette heller ik

ikke har stått klart for henne senere under krigen.
Tiltalte blir etter foranstående å irifinne.
Dommen er enstemmig.

Domsslutning

Thyra Berg frifinnes.

Dommen ble lest opp for Thyra Berg.

sign. J.N.Jacobsen

Petter Mold

Erling Ringstad

O.r.sf.
Einar Grimsø

Rørøy 18.sept.1947

Til
Norges Røde Kors,
Oslo.

Norske Røde Kors-søstres frivillige tjenestegjøring på tysk side under krigen.

Jeg har vært forsvarer for en norsk Røde Kors-søster her i distriktet som var satt under tiltale for å ha tjenestgjort som frivillig sykepleierske på tysk side under krigen. Slik tjenestegjøring ble nemlig betraktet som landssvik. Vedkommende ble i herredsretten dømt til tvangsarbeide i 3 år og 3 måneder, da hennes tjenestegjøring på tysk side fantes "særlig graverende".

Denne dom vakte almindelig bestyrtelse i distriktet og ble påanket til Høyesterett hvis flertall nedsatte straffen til 1 år og 6 mdr. En av de voterende i høyesterett dissenterte og uttalte at han ikke kunne være med på å dømme en sykepleierske for hennes tjenestegjøring som sykepleierske da hennes arbeide måtte ansees for å være av humanitær art, selv om det skjedde på fiendens side.

Jeg har stått helt uforstående overfor dette resonnement at Røde Kors-tjeneste skal ansees som straffbar landssvik, hvorfor jeg har satt meg i forbindelse med Røde Kors' hovedsete i Geneve.

Jeg tillater meg å vedlegge i norsk oversettelse hovedsetes svar på fransk av 19.f.m.

Av dette svar vil fremgå at Røde Kors' hovedsete ikke billiger de norske myndigheters opptreden overfor slike sykepleiersker.

Jeg vil spesielt påpeke at de britiske og amerikanske okkupasjonsmyndigheter ikke har truffet noen strafferettslige foranstaltninger overfor slike søstre, men tvertimot latt dem passere fritt gjennom vedkommende allierte soner i Tyskland.

Jeg tillater meg herved og særlig under henvisning til bilaget hermed å rette det spørsmål til det Norske Røde Kors hovedstyre i Norge, om dette intet har å si til forsvar for de norske sykepleiersker.

Jeg vil være Den forbunden for å motta Deres svar snarest, idet jeg akter å søke om benådning for min klient.

Arbødigst
sign. E. Grimsø

1 bilag.

Riktig avskrift bevidnes:

Einar Grimsø
o.r.sf.

Rørøy 18.sept.1947

G/E

Helgeland politikkammer
Mo politivakt
M O i Rana.

Ad. søknad om benådning for Lillie Haavin, Mo.

I forbindelse med mine ekspedisjoner av 24. februar og 9. juni d.å. tillater jeg meg å vedlegge brev av 19.aug. fra Røde Kors' hovedsede i Geneve til undertegnede. Da brevet er på fransk lar jeg medfølge en norsk oversettelse. Som det vil fremgå av bilaget hermed, er Røde Kors' hovedsede uenig i den behandling som blir til del de norske Røde Kors-søstre som har arbeidet ved de tyske fronter, selvom tjenestgjøringen har vært frivillig.

Jeg ber spesielt bemerket opplysningen i Røde Kors' brev om at slike sykepleiersker som var tilknyttet det tyske Røde Kors ble løslatt av de britiske og amerikanske myndigheter i de resp. okkupasjonszoner i Tyskland.

Da briterne og amerikanerne var nordmennenes allierte, skulle der formentlig ikke være noen grunn for nordmennene til å behandle disse sykepleiersker på noen annen måte enn vore store allierte har gjort.

De norske domstoler som har dømt slike sykepleiersker formenes å ha gjort lette under en helt feilaktig vurdering av sykepleierskenes tjenesteforhold. Dette gjelder særlig for her omhandlede sykepleierskes vedkommende, nemlig Lillie Håvin som på grunn av sin kyndighet i engelsk og fransk fortrinnsvis ble satt til å pleie sårede allierte soldater.

At frk. Haavin da likevel skal straffes, forekommer meg og mange med meg som en uhyrlighet.

Jeg tillater mig derfor atter -og særlig und er henvisning til det anførte i bilaget hermed- å henstille til de ærede benådningsmyndigheter å rette på dette forhold ved å tilstå Lillie Haavin benådning for den frihetsstraff som hun er idømt for sin tjenestgjøring som sykepleierske på tysk side. Jeg tillater mig å henstille til det ærede politikammer å videre ekspedere denne min ekspedisjon snarest, så vil den kanskje rekke frem før benådningsandraget avgjøres.

Erbødigst
sign. E.Grimsø

Bilag.
Rek.

PS. Jeg vedlegger også et eksemplar av Konvensjonen i Geneve av 1929. Jeg henviser til s. 18 og 19, hvorav fremgår at Tyskland tiltrådte Konvensjonen den 21.februar 1934 og Norge den 24. juni 1931.

Både Tyskland og Norge var således tilsluttet Konvensjonen og hadde derfor plikt til å respektere dens bestemmelser. Tyskland har også gjort dette, men ikke Norge, hvilket forekommer meg å være lite smigrende for vårt land. Jeg kunne fristes til å uttrykke meg skappere, men skal undlate det i denne forbindelse, der blir nemlig anledning til å komme tilbake hertil senere i en annen forbindelse.

D.S.

Riktig avskrift bevidnes:

Oversettelse:

Hr.

Einar Grimsø,
Advokat

Geneve, den 19. august 1947

Rørøy i Helgeland
Norge

Herr,

Deres brev av den 1. august 1947 har vi mottatt og har vi nøy merket oss innholdet.

Som De opplyser ser det virkelig besynderlig ut at de fleste av de fremmede sykepleiersker tilknyttet det T.R.K., som først er blitt frikjendt (løslatt) av de allierte tropper under deres ankomst til de britiske og amerikanske okkuperte soner i Tyskland, imidlertid er blitt arrestert ved tilbakekomsten til Deres hjemland. Som vi sa Dem i vort forrige brev er den Internat. Komm. for Røde Kors stadig ivrig opptatt med spørsmålet angående disse sykepleiersker som ved tilbakekomsten til sitt hjemland ikke lenger "stricto sensu" er beskyttet av konvensjonen. Revisjon av konvensjonen avhenger av regjeringene, men imidlertid gjør den Internat. Komite av R.K. forhåndsundersøkelser som evtl. kan tjene til grunnlag for diskusjoner ved en diplomatisk konferanse.

Den Internasj. Komite av R.K. er ikke istand til å vurdere hva som har vært det virkelige motiv til at disse søstre har meldt sig til det T.R.K. Den har imidlertid hver gang de er blitt spurt med hensyn til dette, aldri latt være å fremheve i sine svar at hærens sanitetspersonale såvel som Røde Kors-personalet som var beskjeftiget med å pleie de militære syke og sårede i krigstid, nyter godt av den beskyttelse som Genferkonvensjonen av 27. juli 1929 gir til bedring av de såredes og sykes ekjebne på slagmarken.

Ved å støtte sig til ånden om ikke til bokstaven av denne konvensjon, mener den Internasj. Kom. av R.K. med hensyn til en lege, en sykepleier eller en sykepleierske som har tjenestgjort i en sanitetsgruppe i hæren eller i et fremmed lands Røde Kors, for å utøve sin professionelle plikt hos de sårede og syke, selv av fiendtlig nasjonalitet, ikke burde bli dømt ved tilbakekomsten til sitt fedreland. Deres stilling er helt forskjellig fra de personers som har hatt tjeneste blandt de kjempende i okkupasjonshæren. Vi sender Dem vedlagt et eksp. av Genferkonvensjonen til forbedring av tilstanden hos sårede og syke på slagmarken. De vil finne de samme forskjellige artikler som er sitert på Deres klients identitetskort, som De har tilstilt oss.

Vi håper inderlig at noen av de retningslinjer vi har gitt Dem, kan være Dem til nytte.

Vi er forbauset over å erfare at frk....Håvin, Deres klient, har måttet avlegge ed til det Internasj. R.K. da hun ble antatt i det T.R.K. Det er første gang vi hører tale om en slik formalitet og vi ville være Dem meget takknemlig om De kunne skaffe oss teksten til denne eden. Med megen aktelse... osv.

Sign. Mlle L. Odier
Service des Infirmières.

Riktig avskrift bekreftes
sign. Einar Grimsø
overrettssakfører

Riktig avskrift:

„KORREKT“
AVSKRIVNINGSKONTOR

Avskrift

COMITE INTERNATIONAL DE LA CROIX-ROUGE
Agence Centrale Des Prisonniers De Guerre

CJW/TJ
CR 189

Geneve, den 18 mars 1947

Herr

Overrettssakfører Einar Grimsø

Rørøy i Helgeland
Norge.

Vi har i besittning av Edert brev av den 19 februar 1947, vars innhåll vi ågnat vår största uppmärksamhet. Tyvärr måste vi meddela att Genève-Konventionen icke innehåller någon bestämmelse beträffand person, som frivilligt engagerat sig som medlem av sanitetspersonal ett fiendtligt lands armé. Internationella Röd-a Kors-Kommittén studerar f.n. d enna fråga för eventuell revision av Konventionen.

Så länge Er klient befann sig i tjänst som medlem av sanitetspersonalen i en fiendtlig armé, åtnjöt hon Genève-Konventionens "för förbättrande av sårades og sjukas lott i armé i fält" beskydd; emellertid kan d enna icke åberopas i hennes favör i dess nuvarande form rörande tillämpning av förhållningsregler i hennes hemland.

I det v i beklaga icke kunne lämna et fördelaktigere svar å Eder fråga, hava vi åran teckna

Med utmärkt högaktning
sign. L. Odier
(fröken) L. Odier
Service des Infirmières

Riktig avskrift bevidnes:

KORREKT
AVSKRIVNINGSKONTOR

O.r.sf. Einar Grimsø
Rørøy

Rørøy i Helgeland 19/2.47.

G/E

International Red Cross,
Red Cross Personell Bureau
Geneva / Switzerland.

Røde Kors søstres tjenestegjøring på tysk side under krigen.

Undertegnede har vært forsvarer i en lang rekke av disse såkalte lands-
sviksaker. Herunder har jeg også hatt som klient en Røde-Kors søster som
meldte sig til tjeneste i Tyskland under krigen, ettersom der ikke var
plass for henne i Norge.

Da krigen mellom Tyskland og Polen brøt ut i begynnelsen av september 1939
meldte hun seg gjennom det norske Røde Kors i Oslo til tjeneste på polsk
side. Men der var heller ikke plass for henne.

Senere meldte hun seg til tjeneste på tysk side og var ved fronten i Russ-
land i ca 2 år.

Ved tilbakekomst til Norge etter Tysklands kapitulasjon våren 1945 ble hun
arrestert av de norske myndigheter som siktet for landssvik. Senere ble de-
reist tiltale mot henne og hun er for nylig idømt frihetsstraff i 1/2 år.
De norske myndigheters resonnement er følgende-

Ved sin tjenestegjøring i Tyskland kan hun ha foranlediget at en tysk syke-
søster er blitt frigjort til arbeid f.eks. i de tyske ammunisjonsfabrikker.
Resonnementet er etter min mening ganske uholdbart, idet samme resonnemen-
t kunne gjøres gjeldende i alle andre lignende tilfeller.

Til sitt forsvar anfører vedk. Røde Kors-søster følgende: Hun har handlet
i god tro, idet hun har holdt seg til Røde Kors' statutter, hvorav frem-
går at denne institusjon ikke kjenner forskjell mellom venn og fiende.
Hun opplyser videre: På grunn av sin kyndighet i engelsk og fransk forute-
tysk, pleiet hun hovedsagelig sårede allierte soldater, og hun sier at de
var gitt instruks fra den tyske ledelse om at der ingen forskjell skulle
gjøres i behandlingen av tyske og allierte soldater, hvilket heller ikke
skjedde.

Jeg finner søsters resonnement meget plausibelt, og jeg deler med henne
forbauselsen over at hennes forhold kan betraktes som straffbar fra norsk
synspunkt sett.

Hun opplyser videre at hun har hørt at tilsvarende sykesøstre som ble tatt
til fange ved Tysklands kapitulasjon våren 1945 i den amerikanske og den
engelske sone i Tyskland, straks ble løslatt og ble ikke forlangt tiltale
eller straffet av de amerikanske og engelske myndigheter.

Nærværende henvendelse til Røde Kors' hovedsede skjer derfor for å høre,
hvorledes opfatningen er her angående omskrevne forhold.

Jeg vil være ~~før~~ Dem forbunden for snarlig svar.

E r b ø d i g s t

Riktig avskrift bevidnes:

sign. Einar Grimsø

KORREKT"
AVSKRIVNINGSKONTOR